

Szállodaépítésről és a Duna-partról

Beszélgetés Finta József állami és Ybl-díjas építésszel

„Szerencsés ember ez a Finta — hallottam az új Duna-parti szállodák népfrontvitája után: — Egymásután kapja az olyan megbízásokat, amelyekkel beírja nevét a magyar építészettörténetbe.”

— Ugy tudom, hogy az új Duna-parti szállodán és a nyáron elkészülő brnóin kívül további szállodákat is tervez. Gondolok például a Hegyalja úti csomópont és a Déli pályaudvar mellett épülőkre. Valóban azt jelentené ez, hogy Finta József mint szállodatervező vonul be az építészettörténetbe?

— Ha erről egyáltalán szó lehet — feleli —, nem hiszem, és a magam részéről nem is tartom minden vonatkozásban szerencsésnek, ha a tervező munkája csupán egy bizonyos területre szűkül le. Ez előbb-utóbb megbosszulja magát. Az viszont vitathatatlan, hogy a hangsúly most nálam kissé ebbe az irányba tolódott el. Megtisztelő, főként pedig nagy felelősséget ró az emberre Pest talán legszebb részén olyat alkotni, ami miatt nem kell majd szégyenkeznie.

— Mielőtt azonban magáról a szállodaépítésről bővebben szólnék, el kell mondanom, hogy munkahelyemen, a Lakóterv-ben, a mi műtermünkben készülnek például Salgótarján nyugati városrészeinek a tervei is. Lakásoktól a megyei könyvtárig, az üzletekig a legkülönbözőbb feladatokkal foglalkozunk, csak ezekben talán nem annyira személyes a részvételem, mint egy-egy szálló megtervezésében. En készíttettem viszont a Legfelsőbb Bíróság új székházának a terveit is, amelyekben természetesen irodahelyiségek, ülés- és tanácstermek szerepelnek, és mondanom sem kell, hogy az egész épület más eszmei tartalmat hordoz, mint egy szálloda.

— Rátérve a szállodákra, alá kell húznom, hogy egy begyakorolt alkotóközösség, társtervezői garnitúra nélkül aligha lehetne ilyen nagyságrendben, ütemben és a jogosan megkívánt színvonalon dolgozni. Abban valóban szerencsésnek mondhatom magam, hogy 1969 óta tulajdonképpen ugyanazokkal a statikusokkal, gépésztervezőkkel munkálkodhatom együtt. Ennek felbecsülhetetlen az értéke. Megismertük, kiismertük, félszavakból megértjük egymást, ami rengeteg vesződségtől, huzavonától kímél meg.

— A két új Duna-parti szálloda esetében azonban a szintén kétszeres Ybl-díjas tervező, Zalaváry Lajos, másutt, a Középpillettervezőnél dolgozik. Nem is egészen egy korosztályba tartoznak. Nem jelent ez a munka összehangolásában akadályt?

— A legcsekélyebb mértékben sem. En valamivel előbbre tartva, minthogy elsőnek a Vigadóhoz közelebb eső szálloda építkezése indul meg, részletesen tájékoztatom őt az osztrák partnerrel, a magyar szervekkel folyó tárgyalások minden mozzanatáról, hiszen a zökkenőmentes munka mindnyájunk érdeke.

— Mint hallottuk, az építkezés várhatóan osztrák hitellel és kivitelezésben folyik majd. Mennyiben befolyásolhatja ez a tervek megvalósulását, később pedig a szállodák hasznosítását?

— Az ügylet csupán a hitellel és a kivitelezésre korlátozódik. Az osztrák félnek talán jól jön ez a munka, mert a mi helyzetünktől eltérően, náluk most sok a fölös kapacitás. Az ő nagy építkezéseik közül több, például a Duna-szigeten az ENSZ-központ, az idén befejeződik. Ami a tervezést és a megvalósulást illeti, a Kereskedelmi Beruházási Vállalattal és a kivitelezőkkel úgy egyeztünk meg, hogy a szálloda sorsa egyértelműen, és minden szempontból a mi kezünkben legyen. Az engedélyezési eljárástól az ügynevezett vezérpallértervező szintjéig, sőt a részlettervekig olyannyira meghatároztuk a házak minden „porcikáját”, hogy azt kell kapnunk, amit mi elképzeltünk, amit mi akarunk.

— 1969 óta érződik-e fejlődés a szállodaépítés egyes fázisait illetően különböző szervek, vállalatok munkájában? Erősebbekké váltunk-e, felelünk-e az ilyen, nem is akármilyen feladatok megszerzéséhez és megvalósításához?

— Minden szépítés, udvartiaskodás nélkül mondhatom: a fejlődés óriási. Akár a Ke-

reskedelmi Beruházási Vállalatra, akár a HungarHotels-re vagy a Pannóniára gondolok, ma már visszasejlik valami az egykori, nagyon-nagyon szoros, bensőséges kapcsolatból, azokból az időkől, amikor még megbízó és tervező oly közel állt egymáshoz. Talán az egyes szinteken tapasztalható olykor még némi óztkodás, halogatás a döntések meghozatalában, ami azonban részben a nehezebb gazdasági viszonyok számlájára is írható. Komolyabb problémák inkább akkor jelentkeznek, ha magyar kivitelezőkről van szó.

— Bizonyos szemléleti akadályokba nem ütköznek?

— De igen, és erről nem ártana bővebben is szólni. Egyes szinteken, és főleg a közvéleményben bizonyos ellenérzések nyilvánulnak meg a szállodaépítéssel szemben. Sokan egyéb irányú gazdasági-építési gondjaink miatt szükségtelen fényűzésnek minősítik, és még a szakemberek egy része sem látja a maga teljességében egy-egy létesülő szálloda nagyon is sokoldalú és a kül- vagy belföldi turizmuson jóval túlmutató szerepét. Bár meg kell mondanom, hogy a mi gazdasági viszonyaink között a külföldi kapcsolatoknak is fokozott jelentőségük van. Nem beszélve a világ megismerésének az óhajáról, ami részünkről is mindinkább megnyilvánul, és kölcsönösség nélkül el sem képzelhető. Ezen túlmenően azonban sokszor az az érzésem, hogy például a főváros és a szállodaépítésben érdekelték még most sem alakították ki közös, jól megalapozott álláspontot arra nézve, hogy hol van szükség szállodára, hol töltheti be szűkebben értelmezett feladatán túlmenő hivatását.

— Milyen hivatásra gondol?

— A szálloda, véleményem szerint, központteremtő és környezetformáló erő. Nemcsak az idegenforgalmat szervezi, hanem odavonzza a hazai közönséget is, létesítményeivel pezsgést, életet visz egyes alvárosrészekbe is. Csehszlovákiában például minden nagyobb lakótelepre terveznek szállodát. Ezen lehet vitatkozni, de egyrészt az autóbuzos turizmus céljaira kiválóan alkalmas, másrészt pedig az épületen belül helyet kapó üzletek, vendéglátó- és szórakozóhelyek, kisebb-nagyobb kulturális létesítmények a lakosság közművelődést szolgáló intézményévé is tehetik.

— De vajon mit szól ehhez a szállodát finanszírozó vállalat? Hajlandó-e ezekre a célokra a „saját zsebéből” áldozni?

— A legnagyobb fejlődést éppen abban látom, hogy a beruházási program elkészítésében a megbízónak és az üzemeltetőnek egyaránt társalvá váltunk, és a vendégkörhöz, a környezethez, a lakosság igényeihez alkalmazkodva számos ilyen irányú ötletünket is elfogadják. Egy ötszázmilliósi beruházásnál nem játszik szerepet, ha, például az általam tervezett Duna-parti szállodánál maradva, már a programkészítéskor kikötik, hogy legyen egy kis népművészeti bolt az Apáczai Csere utcai oldalon. Avagy: egy kisebb kiállítóterem az épületben, művészeti értékeink bemutatására. Két-háromszáz négyzetméter 35 ezerből „ki lehet gazdálkodni”, és meggyőződésem, hogy ilyesmitől a HungarHotels sem zárkóznék el.

— Említette egy-egy szálloda környezetformáló erejét. Ha valahol, a Duna-parton a régi, hírneves korzó létrehozására igen nagy szükség volna. Van erre lehetőség?

— Talán túl optimista vagyok, de szerintem a korzó kialakítása nem igényel erőnket túlzottan meghaladó anyagi áldozatokat. Éppen a hazai közönség igényeit szolgálva, az Erzsébet- és Lánchíd közötti területen, a Belvárosból három helyen is utat lehetne nyitni a Dunához. Ezzel, valamint a szállodák földszintjén létrehozandó vendéglátóhelyekkel, üzletekkel a most hátat fordító városrész arccal a felvő felé fordulhat. Véleményem szerint a 2-es villamos problémája is némileg „fel-

ugyan vitatkozni, de azon aligha, hogy sürgős szükség lenne egy olyan Duna-part fejlesztési tervre, amely a Margit-híd pesti hídfőjétől a Petőfi-hídig építészeti, közlekedési, kereskedelmi szempontból koncepciót alakít ki e frekvenciát sáv egész hosszára. Gyakorlati megvalósítása után a fővárosiak még inkább magukénak éreznék az újjászülendő szállodasort is.

Komor Vilma